

Literatuurlijst Stichting Senia, seizoen 2019-2020

Verklaring van symbool: voor ervaren lezers

Op pagina 1 t/m 6 staan de nieuwe titels waarvoor leeswijzers verschijnen. Op pag. 7 enkele biografieën.
Op pag. 8 de nieuwe lijst klassiekers. Daarna een overzicht van al eerder verschenen leeswijzers literatuur.

NIEUWE TITELS

John Boyne - *Wat het hart verwoest*

N19-01, Uitgeverij Meulenhoff, 2017, 603 p.

Ierland 1945. In elf episodes van zeven jaar wordt het leven van Cyril Avery geschetst. Vanaf het moment dat zijn zwangere moeder de kerk wordt uitgeschopt, lees je over de geschiedenis van Ierland en die van de emancipatie van homoseksuelen in de vorige eeuw. Cyril wordt verwaarloosd door zijn pleegouders, raakt hopeloos verliefd op zijn jeugdvriend Julian, zoekt zijn identiteit ook in Amsterdam en New York, maar vindt weer in Ierland waarnaar hij op zoek was.

Een prachtig geschreven en ingenieus gebouwd boek, humoristisch en maatschappijkritisch. De schitterende beginzin, maar ook de figuur Cyril, vergeet je nooit meer.

Peter Buwalda - *Otmars zonen*

N19-02, Uitgever De Bezige Bij, 2019, 608 p.

Otmars zonen van Peter Buwalda is het eerste deel van een trilogie. In de meer dan zeshonderd pagina's van dit eerste deel maken we kennis met en ontdekken we de levens van Ludwig Smit, Isabelle Orthel en Johan Tromp. Ze zijn gestrand in een sneeuwstorm in het Siberische Sakhalin. Er gebeurt relatief weinig in het heden van het verhaal. Maar in de vele flashbacks onthult de schrijver steeds meer van de levens van de drie hoofdpersonen. Gebroken gezinnen,

vaders en zonen, verwachtingen en ambities, Enschede en Blerick, en muzikdetails die tot kwesties van levensbelang worden opgeblazen. De gevolgen van een onverwerkt verleden. *Otmars zonen* zal gevolgd worden door *De jaknikker* en *Hysteria siberiana*. Daarmee maakt Buwalda de trilogie compleet.

Otmars zonen is een wervelend boek geworden. Het legt een bodem voor de twee delen die nog gaan volgen.

Martin Michael Driessen - *De Pelikaan*

N19-03, Uitgeverij Van Oorschot, 2017, 199 p.

In Kroatië, vlak na de dood van Tito, ontstaat in een dorp dat al eeuwenlang onveranderlijk lijkt een bizarre situatie. Twee dorpsgenoten, Andrej en Josip, persen elkaar af zonder dit van elkaar te weten. Op de achtergrond rommelt de oorlog in voormalig Joegoslavië. De verwickelingen rond de geldafdracht zijn uiterst vermakelijk. De eigenlijke reden van de chantage verdwijnt naar de achtergrond en de afpersers vatten steeds meer sympathie op voor hun slachtoffer.

Wanneer Josip uit zijn functie van chef van de kabelspoorlijn wordt gezet - voornamelijk omdat hij in het conflict menselijkheid toont - leent Andrej hem zelfs geld. Een tragische, soms zelfs absurdistische komedie.

De schrijver geeft met de beschrijving van de pelikanen - een christelijk symbool voor opoffering - die allemaal zwart van de olie sterven, een prachtig beeld: aankondiging van de ellende die de mensen in het dorpje te wachten staat.

Een onderhoudend verhaal met een lovende recensie in Trouw.

Petina Gappah - *Het boek van Memory*

N19-04, Uitgeverij Atlas Contact, 2015, 303 p.

Memory kwijnt weg in de Extra Beveiligde Gevangenis Chikurubi in Harare, Zimbabwe, waar ze terecht is veroordeeld voor de moord op Lloyd Hendricks, haar adoptievader. De doodstraf staat haar te wachten, tenzij ze in hoger beroep vrijgesproken wordt. Haar advocate dringt erop aan dat ze alles opschrijft precies zoals zij het zich herinnert. Memory schrijft dus zowel letterlijk als figuurlijk voor haar leven. Hoe is Lloyd om het leven gekomen? Hoe kwam Memory als meisje van negen bij hem te wonen? Waarom gelooft ze dat haar ouders haar verkocht hebben? En is alles precies zo gegaan als zij zich herinnert? De Zimbabwaanse schrijfster Petina Gappah geeft onderwerpen als Afrikaanse geschiedenis, Engelse literatuur en meervoudige identiteit op een heel bijzondere manier vorm. Memory is opgevoed in twee culturen, de Europese en die van haar Shona voorouders. Ze voelt zich een buitenstaander in beide. Haar albino zijn benadrukt dit buitenstaander zijn.

Een ontroerend, aangrijpend en ook spannend boek. J.M. Coetzee noemt haar 'een voortreffelijk schrijfster, een rijzende ster'.

Yaa Gyasi - *Weg naar huis*

N19-05, Uitgeverij De Bezige Bij, 2017, 395 p.

Twee halfzussen, Effia en Esi, groeien apart van elkaar op in het achttiende-eeuwse Ghana. Effia wordt uitgehuwelijkt aan een Engelsman, om vervolgens in weelde te leven. Esi wordt gevangengenomen, verkocht als slaaf en op de boot naar Amerika gezet. *Weg naar huis* vertelt over de levens van de nakomelingen van Effia en Esi in de daaropvolgende driehonderd jaar.

Yaa Gyasi beweegt zich vrijelijk door de geschiedenis en tussen twee continenten – van de stammenstrijd en slavernij in Ghana tot de Burgeroorlog in Amerika, en van de

kolenmijnen in het zuiden van de Verenigde Staten tot de volksverhuizingen naar Manhattan in de twintigste eeuw – en schetst zo een krachtig en indringend portret van volken in beroering. In dit boek komen onderwerpen aan de orde komen die in de literatuur nog niet vaak aangeroerd zijn; de rol van de Afrikaanse slavenjagers en -handelaren en de ongemakkelijke verhouding tussen zwarte Amerikanen en Afrikaanse immigranten in de VS.

Een knap debuut van een 26-jarige Ghanees-Amerikaanse schrijfster en heel actueel in het licht van racisme en slavernijdiscussies.

Kees 't Hart - *Wederzijds*

N19-06, Uitgeverij Querido, 2017, 224 p.

Een 53-jarige conrector ergert zich aan de overlast in zijn buurt. Hij voelt zich machteloos ten opzichte van die overlast: burens die herrie maken de hele nacht, graffiti op de muren, etc. En van de politie kun je ook al geen hulp verwachten, die heeft het druk met belangrijker zaken.

Hij en zijn vriendin Wies, gaan in zee met een organisatie, *Wederzijds*, die een oplossing lijkt te hebben gevonden. Ieder lid van de organisatie moet af en toe helpen bij de overlastbestrijding. Gaandeweg raakt het stel steeds meer verwickeld in zaken waar ze eigenlijk niets mee te maken willen hebben. Maar, hoe kun je weer van *Wederzijds* afkomen?

Een prettig leesbare roman over een maatschappelijk thema. Een verhaal over complottheorieën, verdachtmakingen. Met een verrassend einde.

Rinske Hillen - *Houtrot*

N19-07, Uitgeverij Querido, 2017, 256 p.

Houtrot is gebaseerd op de waargebeurde geschiedenis van een majestueus grachtenpand, dat al eeuwen in de familie is van natuurfilosoof Bram Wenksterman. In de immense achtertuin liggen de voorouders begraven. Het pand vertoont steeds meer gebreken, vanwege

achterstallig onderhoud aan de fundamenten. De eigenaren hebben - begrijpelijk - genoeg andere dingen aan hun hoofd. Terwijl de houtrot het pand aan de Keizersgracht steeds verder aantast, raken de familieleden steeds meer op drift.

Het is een filosofische roman over thema's als schuld, verraad en loyaliteit. In slechts drie dagen ontrolt het verhaal zich tot een grote puinhoop; een prachtige catharsis die je nu eens niet aan ziet komen.

Lászlo Krasznahorkai - De melancholie van het verzet
N19-08, Uitgeverij Wereldbibliotheek, 2016, 415 p.

In een naamloos stadje in het zuidoosten van Hongarije, ergens in de twintigste eeuw, wacht een groep dorpsbewoners op een messiaanse verlossersfiguur, die hen reddeloos zal bedriegen.

Die messias maakt deel uit van een groep circusklanten die op het marktplein een opgezette reuzenwalvis tentoon stelt. De dorpelingen stromen toe, maar dan komt er een soort volkswede op gang. Redelijke argumenten falen: ressentimenten overheersen en een knevelregime doet zijn intrede. De kwade genius achter de gebeurtenissen wordt scherp gekarakteriseerd. Een vreemd verhaal: realistisch in al zijn details hoe een meute de boel kort en klein slaat. Surrealistisch over het waarom. De lange meanderende zinnen slepen de lezer het verhaal in. Man Booker International Prize (2015).

Lovende kritieken. Een verhaal dat je ook lang na het lezen nog blijft bezighouden.

Tomas Lieske - De vrolijke verrijzenis van Arago
N19-09, Uitgeverij Querido, 2018, 287 p.

1999. Joys (15) reist met haar ouders in de auto. In de Dolomieten duikt plotseling een jonge vos op voor de wielen, de ouders verongelukken en Joys raakt in coma. Of staan zij en de vos gewoon op om te gaan zwerven door de bossen?

1922. De Leidse fysici Paul Ehrenfest en Niels Bohr reizen in een Fiat 519 door Oostenrijk en Paul neemt zijn nicht Simone met haar “dochter” Lise én een vosje in huis. Daar krijgen zij een echt thuis en leert Lise/Joys de wereld van het gedachte-experiment kennen. Met een auto als tijdmachine spring je heen en weer door het verhaal en je maakt *live* kennis met de beginselen van de relativiteitstheorie en sterrenkunde.

De uitwerking van het thema: Alles is liefde of: Hoever reikt de kracht van de verbeelding? maakt de roman wonderlijk ontroerend.

Eva Meijer - Het vogelhuis
N19-10, Uitgeverij Cossee, 2016, 282 p.

In *Het Vogelhuis* vertelt Eva Meijer, schrijver, filosoof en dierenactivist, het leven van Len Howard, Engelse biologe en violiste uit de vorige eeuw, die haar leven wijdde aan het bestuderen en omgaan met de vogels in de tuin van haar geïsoleerd liggende huisje op het Engelse platteland. Het gaat vooral over het gedrag en de omgang met koolmeesjes. Op de achtergrond spelen WO1 en WO2.

De koolmees Sterre speelt een bijzondere rol in het verhaal. Het bijzondere van dit boek is dat het je dwingt na te denken over vragen als: hoe verhouden mensen zich tot dieren, hoe denken dieren over mensen. Mooie, beeldende, ontroerende taal.

Na lezing ga je heel anders en intensiever kijken naar de meesjes, spechten, merels, roodborstjes en eksters in je eigen tuin. En herken je hun gedrag. Dat kan een boek teweegbrengen.

Peter Middendorp - Jij bent van mij
N19-11, Uitgeverij Prometheus, 2018, 304 p.

In de roman heeft een eenvoudige, verlegen, hardwerkende boer bijna 13 jaar geleden een meisje uit een nabijgelegen dorp verkracht en vermoord.

De dorpelingen verdenken asielzoekers ervan, maar als er een DNA-onderzoek komt wordt Tille gearresteerd. Hij had al veel eerder willen bekennen, maar werd daarvan weerhouden door de bijna obsessieve liefde die hij koestert voor zijn dochter Suze. Thema's zijn emotionele verwaarlozing, eenzaamheid, herinnering, plattelandsleven. Het boek bevat prachtige landschapsbeschrijvingen maar ook schokkende sekspassages.

Een boek om van te huiveren en van te genieten. Heel bijzonder dat je meegaat met de schrijver in mededogen en begrip voor een verkrachter en moordenaar.

Maren de Moor - Foon

N19-12, Uitgeverij Querido, 2018, 318 p.

Het biologenechtpaar Lev en Nadja heeft vroeger een berenasiel geleid, maar heden ten dage leiden Lev, een dementerende bioloog en zijn veel jongere vrouw Nadja, zelf een verweesd bestaan, ver weg van de bewoonde wereld. Wat gebeurde er in het jaar waaraan Nadja niet meer terug wil denken? Waarom hebben deze mensen een eenzaam bestaan verkozen, ver weg van de ontwrichte samenleving die zij hebben ontvlucht? Soms klinkt het als trompetgeschal, soms als een voorwereldlijk beest. Het intrigerende geluid dat het echtpaar hoort in de Russische bossen, ver van de bewoonde wereld. Foon is een boek waar je naar kunt luisteren. Een boek met een mysterieus geluid, dat komt van boven. Nadja, de vrouwelijke hoofdpersoon is niet angstig. Integendeel zelfs. Ze is "vooral blij omdat de natuur ons nog voor een raadsel stelt. Het is een doodvermoeiende gedachte dat alles in onze macht ligt."

Bert Natter - Ze zullen denken dat we engelen zijn

N19-13, Uitgeverij Thomas Rap, 2018, 288 p.

Een aanslag in het centrum van de stad op een mooie warme nazomerdag. Een geldwagen raast over het plein waar een terras is.

Alfred is er net gaan zitten. Naast hem een vrouw. Wanneer er zijn kant op geschoten wordt, duikt Alfred omlaag en beschermt met zijn lichaam de vrouw. Ze overleven allebei de aanslag.

Dan begint de reconstructie van wat er eigenlijk gebeurd is, die middag op dat plein. Wie waren de daders en wie zijn de slachtoffers. We volgen Alfred in de dagen na de aanslag. De hulpverlening die op gang komt, het onderzoek naar de daders. Maar ook zijn contact met de vrouw, Prunella, die hij heeft beschermd. We komen meer te weten over de achtergrond van Alfred en over de gevolgen die de aanslag voor hem heeft.

Dit is een boek dat je niet makkelijk weglegt. Het is vlot geschreven. Daarnaast roept het verhaal steeds weer vragen op die niet altijd beantwoord worden.

Michael Ondaatje - Blindganger

N19-14, Uitgeverij Nieuw Amsterdam, 2018, 286 p.

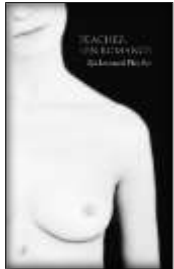

1945: Londen herstelt zich van de Blitzkrieg. De veertienjarige Nathaniel en zijn zestienjarige zus Rachel worden door hun moeder achtergelaten bij twee louche figuren, Walter (De Mot) en Norman (De Schicht). Aanvankelijk denken ze dat zij criminelen zijn, maar broer en zus groeien redelijk gelukkig op in de excentrieke wereld die de beide mannen creëren, vol kleurrijke vrienden die zich in de chaotische naoorlogse jaren op nogal ongebruikelijke wijze over hen ontfermen. Twintig jaar later reconstrueert Nathaniel zijn bijzondere verleden, het opgroeien in de wereld van De Mot en het grote geheim van zijn moeder.

Ondaatje, een Canadese schrijver van Burgher oorsprong (Tamil-Nederlands) brengt in deze gelaagde roman werkelijkheid, herinnering en verbeelding samen. Hij schreef een filmische en dromerige roman vol avontuur, wonderlijke personages en raadselachtige gebeurtenissen.

Ilja L. Pfeijffer - *Peachez, een romance*

N19-15, Uitgeverij de Arbeiderspers, 2017, 174 p.

Een eenzame, oudere classicus zit in een gevangenis in Buenos Aires, waar hij vermoedelijk de rest van zijn leven zal moeten blijven. Hij kijkt terug op zijn romance per mail met een jonge vrouw, ene Sara, die hij surfend op het internet heeft leren kennen. Zij blijkt na enige tijd een fotomodel uit Las Vegas te zijn. Hij raakt behoorlijk van haar in de ban en meent dat hij de grote liefde van zijn leven heeft ontmoet, waar hij niet meer op had durven hopen. Al gauw maken ze een afspraak om

elkaar in het echt te ontmoeten. Er komt echter een kink in de kabel en via Curaçao reist hij haar achterna naar Argentinië.

Deze geschiedenis berust op een waar gebeurd verhaal uit de New York Times. Pfeiffer heeft er een romantisch en humoristisch boek van gemaakt in een weergaloze stijl.

Marieke Lucas Rijneveld - *De avond is ongemak*

N19-16, Uitgeverij Atlas Contact, 2018, 272 p.

Beklemmende debuutroman over een gereformeerde boerenfamilie waar de oudste zoon verongelukt tijdens het schaatsen op open water. Met dit verlies geconfronteerd, trekken alle familieleden zich terug in zichzelf. Vader en moeder zijn volledig verlamd door verdriet en zien niet hoe Jas en haar zusje en broer langzaam ontsporen. Dit schrijnende verhaal wordt verteld door Jas. Zij doet experimenten met dieren en

heeft bezweringen nodig om stand te kunnen blijven houden, zoals haar jas aanhouden om te voorkomen dat ze sterft aan bacteriën en ziektes.

Wervelende ontwikkelingsroman, zowel somber als geestig en soms ongemakkelijk, vol zintuiglijk proza over jeugd van een plattelandsmeisje dat opgroeit in een gezin dat getekend wordt door verlies. Genomineerd voor de Libris Literatuurprijs 2019.

Robert Seethaler - *De Weense sigarenboer*

N19-18, Uitgeverij De Bezige Bij, 2017, 250 p.

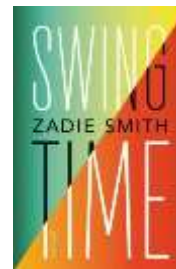
De zeventienjarige, wat naïeve Franz Huchel, woont samen met zijn moeder in een dorpje in de Oostenrijkse bergen. Zij stuurt hem naar Wenen, waar een oude vriend van haar een sigaren- annex tijdschriftenwinkel heeft. Franz krijgt een baantje in deze winkel. Een van de klanten is de beroemde psychiater Sigmund Freud. Franz raakt met hem bevriend en krijgt het advies om een meisje te vinden. Hij wordt verliefd op een mooie

Boheemse variétédanseres. Het boek speelt in 1937, een turbulente tijd voor Oostenrijk, dat zich aansluit bij nazi-Duitsland. Dat heeft grote gevolgen, ook voor de hoofdpersonages in deze roman.

Er staan fraaie dialogen en sfeerbeelden in het boek. Het gaat over hoe het is om te leven en op te groeien in tijden van oorlogsdreiging, antisemitisme, onderdrukking en over het verzet van de enkeling.

Zadie Smith - *Swing Time*

N19-19, Uitgeverij Prometheus, 2016, 448 p.

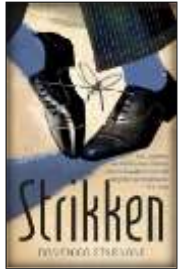
Twee gekleurde meisjes in Noordwest-Londen raken in 1982 met elkaar bevriend als zij voor het eerst naar balletles gaan. Ondanks de tegenstellingen, één meisje heeft een ambitieuze moeder en een vader die zijn zinloze bestaan wel prima vindt, de ander een obese moeder en een afwezige vader, blijven zij altijd bevriend. Het ene meisje heeft talent en maakt carrière in de dans. De ander heeft geen talent maar blijft wel altijd zijdelings betrokken bij deze wereld. Hoewel de één carrière

maakt, heeft de ander een leven dat bestaat uit vallen en opstaan. Indrukwekkend is hoe beiden omgaan met de verschillen in afkomst, relaties en toekomst-verwachtingen.

Swing Time is een hartverwarmend verhaal. Zadie Smith is één van de meest getalenteerde Britse auteurs en schetst zoals altijd een interessant beeld van het leven in Noordwest-Londen en West-Afrika.

Domenico Starnone - Strikken

N19-20, Uitgeverij Atlas Contact, 2017, 176 p.

Vanda en Aldo zijn twaalf jaar getrouwd als Aldo verliefd wordt op de jeugdige Lidia. Vanda is razend en voor hun twee kinderen, een zoon en een dochter, is het een verwarrende tijd. Later keert Aldo bij zijn gezin terug. Het valt echter niet mee om de draad weer op te pakken. Deel een bestaat uit de brieven van Vanda, waarin zij haar gal spuwt tegen haar overspelige echtgenoot. In deel twee blikt de bejaarde Aldo terug op de meer dan vijftig jaar dat ze hebben samengeleefd. In deel drie komen hun twee kinderen aan zet.

Strikken is een schrijvende roman. Door het wisselende perspectief krijg je als lezer steeds een andere kijk op de gebeurtenissen en verschuift misschien ook je sympathie. Schrijfster Jhumpa Lahiri schreef er een uitgebreid voorwoord bij.

Franca Treur - Hoor nu mijn stem

N19-21, Uitgeverij Prometheus, 2018, 352 p.

Al vroeg is Ina Wisse wees geworden en wordt ze opgevoed door een opa en twee oudtantes in een bevindelijk reformatorisch milieu.

De ambitieuze Zeeuwse probeert te klimmen op de trappen van Gods genade, zoals haar lichtende voorbeeld tante Ma. Maar later legt ze haar geloof af en wordt ze als Gina een succesvol radio-interviewster in de Randstad. Als haar oudtante Ma ziek wordt, keert ze terug naar Zeeland om voor haar te zorgen.

Ondertussen verliest ze haar baan en haar geliefde. Dan gaat ze zich afvragen hoe je diepe relaties kunt aangaan en tegelijk jezelf kunt zijn en jezelf kunt laten zien.

Prachtige psychologische roman in een fijnzinnige stijl met mooie miniportretjes en rake observaties over de geloofsafval van een eigentijdse jonge vrouw.

Anne Tyler - Klokkendans

N19-22, Uitgeverij Prometheus, 2018, 272 p.

De roman vertelt over Willa vanaf haar 11de levensjaar, wanneer haar moeder voor de zoveelste keer in woede het huis tijdelijk verlaten heeft, telkens in fases van ongeveer 1 jaar waarin ze 21 is (en een huwelijksaanzoek krijgt van haar vriend Derek), 41 (wanneer ze samen met Derek een auto-ongeluk krijgt) en 61 (... we zullen niet verder verklappen). Haar leven neemt een andere wending. Willa wil altijd iedereen plezier en goed doen, de brokken achter ieders rug opruimen en daar veel van haar eigen dromen voor opgeven.

Het boek leest als een trein. Gemakkelijk, helder taalgebruik, interessante personages, goed van opbouw, herkenbaar qua gebeurtenissen en thematiek (vooral voor vrouwen).

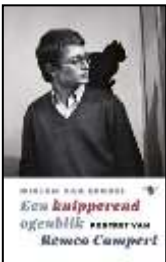
Lees ook eens een biografie

U kunt als Senia-leesclub ook een boek kiezen van de boekenlijst biografieën of u kunt 'shoppen' bij kunstgeschiedenis, filosofie, muziek of geschiedenis. Zo hebt u bij Senia de keuze uit bijna 600 leeswijzers en luisterwijzers. U vindt de complete keuze op www.senia.nl.

Hieronder noemen we titels op de biografie-boekenlijst, die voor literatuur-leesclubs extra interessant zijn.

Mirjam van Hegel - *Een knipperend ogenblik. Portret van Remco Campert*. B19-04, Uitgeverij De Bezige Bij, 2018, 582 p.

'Eigenlijk wil ik gewoon elke morgen wakker worden en niks weten en gaan schrijven.' Dat zegt Remco Campert, de dichter die altijd zijn vinger aan de pols van de tijd heeft gehouden. Het verhaal van zijn leven loopt van de naoorlogse avant-garde via feestende jongeren rond het Vondelpark en toenemende publieke zichtbaarheid naar de stilte van zijn huidige werkkamer. Mirjam van Hengel, die eerder het succesvolle *Hoe mooi alles* (2014) over de

liefde tussen Leo en Tineke Vroman publiceerde, sprak wekelijks met Campert en kreeg inzage in al zijn papieren.

Een prachtige en zeer lezenswaardige biografie over het turbulente leven van een dichter die door zijn vele verhalen, gedichten en boeken een groot publiek wist te trekken.

Yvonne Keuls - *Zoals ik jou ken, ken je mij. Mijn jaren met Hella*. B19-06, Ambo/Anthos, 2018, 267 p.

Zoals ik jou ken, ken jij mij van Yvonne Keuls (1931) is een prachtig, ontroerend relaas van de diepe vriendschap tussen de twee grote Nederlandse auteurs Yvonne Keuls en Hella Haasse (1918-2011). Het boek biedt een inkijkje in de televisiewereld van de jaren

zestig en zeventig, én in de literaire wereld van die tijd, met vergeten schrijvers als Couperus en Vestdijk. Yvonne Keuls beschrijft de groeiende populariteit van de televisie en de emancipatie van de vrouw. Daarnaast gaat het over twee vrouwen die het 'Indische leven' in Nederland missen. Het boek schetst de vriendschap tussen deze schrijfsters die elkaar inspireerden maar ook ieder hun eigen weg gingen. Een boek dat aanzet tot het herlezen van de boeken van Hella Haasse en Yvonne Keuls.

Annet Mooij - *De eeuw van Gisèle. Mythe en werkelijkheid van een kunstenares*. B19-07, Uitgeverij de Bezige Bij, 2018, 480 p.

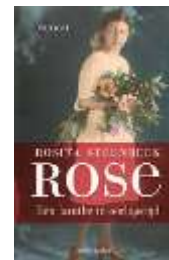
Gisèle van Waterschoot van der Gracht (1912-2013), dochter van een Oostenrijkse barones en een Amsterdamse patriciër, woonde als kind op katholieke kostscholen en in een kasteel. Deze jeugd vormde de springplank voor een veelzijdige kunstenaarsloopbaan en een leven vol bijzondere vriendschappen en liefdes. Zelf presenteerde Gisèle haar leven met succes als een sprookje. Maar hoe zag de werkelijkheid achter de

fraaie façade eruit? Hoe hield deze vrijgevochten schilderes zich staande?

In *De eeuw van Gisèle* reconstrueert Annet Mooij met gevoel en oog voor detail een veelbewogen en fascinerend leven.

Rosita Steenbeek - *Rose*

B19-11, Uitgeverij Ambo Anthos, 2015, 341 p.

Deze historische roman of romantische historie?, is het fictie of literaire non-fictie?, bevat het levensverhaal van Rosita's grootmoeder (1904-1992). Rose, dochter van een Joodse moeder en Duitse vader, verliest haar hart aan de Nederlandse dominee Gerhard Hugenholtz. Na haar paradijselijke tijd op het waddeneiland Wangeroog komt ze terecht in Klaaswaal onder de rook van Rotterdam waar haar leven als Duitse tijdens WO2 knap ingewikkeld wordt. Duits zijn en je Duits voelen, Joods én christelijk

denken, het verzet steunen maar ook weten dat je familieleden aan beide kanten van het front terechtkomen. Waar sta je zelf?

Rose's verhaal over een grote liefde en over goed en kwaad wordt spannend, intrigerend en genuanceerd verteld met veel details en sfeertekeningen.

Klassiekers, toppers uit de wereldliteratuur

Senia kent niet alleen een lijst met moderne literatuur, maar ook een literatuurlijst met klassiekers uit de wereldliteratuur, boeken die je altijd nog eens had willen lezen. Uitgebreidere omschrijving staat op senia.nl

James Baldwin - *Als Beale Street kon praten*

K19-01, uitgeverij De Geus, 2018, 320 p.

Maria Dermout - *De tienduizend dingen*

K19-02, uitgeverij Querido, Amsterdam 2016 (1^e druk 1955), 254 p.

Ernest Hemingway - *Voor wie de klok luidt*

K19-03, uitgeverij L.J. Veen Klassiek, V.S., 576 p.

Choderlos de Laclos - *Les Liaisons dangereuses, Riskante relaties*

K19-04, uitgeverij De Arbeiderspers, Frankrijk, 459 p.

Klaus Mann - *De vulkaan*

K19-05, Duitsland, uitgeverij Querido, Amsterdam 2018

Philip Roth - *Portnoys klacht*

K19-06, uitgeverij De Bezige Bij, V.S., 288 p.

J.D. Salinger - *De vanger in het graan* *The catcher in the rye* (1945)

K19-07, uitgeverij De Bezige Bij, V.S., 208 p.

John Steinbeck - *De druiven der gramschap*

K19-08, uitgeverij: L.J. Veen Klassiek; Atlas Contact, 2013, 603 p.

Ivan Toergenjev - *Vaders en zonen*

K19-09, uitgeverij Van Oorschot, Amsterdam, 198 p.

Jan Wolkers – *Terug naar Oegstgeest*

K19-10, uitgeverij Meulenhoff, 2015. 240 p.

Leeswijzers die eerder verschenen

Kader Abdollah - *Het huis van de moskee*

N07-01, Breda, De Geus, 2005, 413 p.

Abdollah vertelt over een cruciale periode in de Iraanse geschiedenis en maakt daarmee veel duidelijk over de ontwikkeling van de radicale islam zoals die zich nu in veel landen manifesteert.

Robert Anker - *In de wereld*

N17-01, Uitgever Querido, 2017, 412 p.

Deze historische roman - die Robert Ankers laatste boek bleek te zijn - begint in 1467 als Karel de Stoute met veel pracht en praal zijn inkomst in Gent viert. Tussen het uitbundige publiek staat Joris de Neve, meester schrijnwerker, liefhebber van het goede leven. Kort daarna blijkt hij melaats te zijn en hij wordt plechtig doodverklaard, moet zijn huis en gezin verlaten, zelfs gaan bedelen. Dat wordt echter het begin van een tumultueus nieuw bestaan, reizend door Europa met zijn 'vuilbrief', klepper en leprozenhoed als dekmantel.

Gerbrand Bakker - *Boven is het stil*

N07-02, Cossee, 2006, 264 p.

Op een afgelegen boerderij verzorgt een vijftigjarige boerenzoon zijn doodzieke vader. De roman begint met de openingszin: "*Ik heb vader naar boven gedaan.*"

Griet Op De Beeck - *Vele hemels boven de zevende*

N14-02, Prometheus Amsterdam, 2013, 271 p.

In tien hoofdstukken komen vijf vertellers en hoofdpersonen aan het woord. Ze vertellen een chronologisch verhaal. Het verhaal draait vooral om Eva, 36 jaar, ongehuwd, verlangend naar een relatie, steun en toeverlaat van de anderen, maar zelf weinig hulp ontvangend van diezelfde mensen. Jos, haar vader en Lou, haar nichtje van 12, zijn zeer herkenbaar in hun 'normale' angsten en geheimen en zo beschreven dat we als lezer van hen gaan houden.

Kristine Bilkau - De gelukkigen

N17-02, Uitgever Cossee, 2015, 284 p.

Hij journalist, zij cellist. Ze hebben pas een kind gekregen. Door verschillende oorzaken raken beiden hun baan kwijt, waardoor ze in een financieel moeras terechtkomen. Er komt een eind aan hun bevoorrechte leven, maar het opgeven van de daarmee verbonden gewoontes gaat niet van harte. Noodgedwongen verhuizen ze naar een plek waar het leven goedkoper is.

Amy Bloom - Wij geluksvogels

N15-04, Nijgh & Van Ditmar, 2014, 257 p.

In het Amerika van de jaren '40 zijn veel immigranten op zoek naar stukjes geluk, zo ook de twee halfzusjes Iris en Eva. Hoe kun je en leer je geloven in mensen die liegen en bedriegen, liefhebben en overleven? Hoe dicht zitten succes en falen naast elkaar? In dit verhaal vol levensechte figuren reis je méé dwars door Amerika, via tijdsprongen – die overigens de verhaallijn niet doorbreken.

Stefan Brijs - Maan en zon

N17-03, Uitgever Atlas Contact, 2015, 270 p.

Het verhaal speelt zich af op Curaçao en wordt, van 1961 tot 2001, verteld door broeder Daniël, een priester-onderwijzer. Via hem maken we kennis met drie generaties Tromp: taxichauffeur Roy, zijn zoon Max, die onderwijzer had willen worden, en diens getalenteerde zoon Sonny. Een belangrijke rol speelt Max' moeder, de rechtschape Myrna. Grootvader, vader en zoon streven er elk op hun manier naar om hun dromen waar te maken. Al zijn de tijd en de omstandigheden waarin zij leven verschillend, zij blijven door de familieketen met elkaar verbonden.

Stefan Brijs - Post voor mevrouw Bromley

N14-22, Atlas, Contact, 2011, 512 p.

Augustus 1914. In Londen melden duizenden jongemannen zich aan om te gaan vechten tegen de Duitsers. Martin Bromley, zeventien en te jong voor het leger, probeert de twee jaar oudere John Patterson te overreden samen in dienst te gaan, maar die wil zijn droom om te gaan studeren niet opgeven. Uiteindelijk slaagt Martin er met een list in naar het front te vertrekken en blijft John achter in een stad waar de druk op

dienstweigeraars toeneemt.

H.M. van den Brink - Dijk

N17-04, Uitgever Atlas Contact, 2016, 189 p.

In 1961 komen twee jonge mannen werken bij de Dienst van het IJkwezen in Amsterdam. Eén van hen is Karl Dijk, de ander is de verteller. De twee mannen blijven 40 jaar samen bij het IJkwezen werken. Wanneer Dijk na 40 jaar afscheid neemt, zal de verteller de speech voor zijn afscheid schrijven. Dan blijkt degene die hij dacht te kennen, toch een vreemde te zijn. Een vreemde die zelfs niet eens bij zijn eigen afscheid aanwezig zal zijn.

Jeroen Brouwers - Het hout

N16-01, Atlas Contact, 2014, 282 p.

Het hout speelt zich af in de jaren '50 van de vorige eeuw. Binnen de benauwde muren van het jongenspensionaat in het Zuid-Limburgse mijsdorpje Blijderhagen vinden sinds de komst van broeder Mansuetus gruwelijke praktijken plaats: de jongens worden mishandeld, seksueel misbruikt en vernederd. Broeder Bonaventura, een slaapzaalsurveillant, is er getuige van, maar hoewel hij het verafschuwt, durft hij er niks van te zeggen. Het is een roman over liefde, twijfel en machteloosheid, en over het vinden van de kracht om verzet te bieden en te doen wat het juiste is.

Philippe Claudel - Het kleine meisje van meneer Linh

N08-01, De Bezige Bij, 2005, 142 p.

Na de dood van haar ouders ontvlucht haar grootvader met de kleine Sang het eens zo paradijselijke dorp.

Paulo Cognetti - De acht bergen

N18-23, De Bezige Bij, 2017, 227 p.

Pietro is een stadsjongen uit Milaan. Zijn vader is scheikundige en gefrustreerd door zijn werk in een fabriek. Zijn ouders delen een liefde voor de bergen. Dan ontdekken ze een dorpje in het Noord-Italiaanse Valle d'Aosta waar het gezin vanaf dat moment iedere zomer zal doorbrengen.

Adriaan van Dis - *Ik kom terug*

N15-07, Uitgeverij Atlas Contact, 2014, 288 p.

Na meerdere autobiografische romans over zijn vader richt Adriaan van Dis zich in *Ik kom terug* op zijn moeder. Een moeder begint na tientallen jaren van zwijgen haar verhaal te vertellen aan haar zoon, een romanschrijver. Een verrassing, want de relatie tussen hem en zijn moeder is altijd moeizaam geweest. Aan de hand van bezoeken en telefoongesprekken beschrijft hij in vlagen haar verleden.

Renate Dorrestein - *Zeven soorten honger*

N18-01, Uitgeverij Podium, 2016, 269 p.

Nadine en Derek, een middelbaar kinderloos echtpaar, bestieren het William Banting Instituut waar maatschappelijk geslaagde mannen hun overtollige kilo's proberen kwijt te raken. Toch kampt het echtpaar in deze afgesloten gemeenschap met problemen die ze ondanks hun lange, gelukkige huwelijk niet met elkaar kunnen delen.

Dave Eggers - *Helden van de grens*

N17-22, Uitgever Lebowski, 256 p.

In *Helden van de grens* reist Josie met haar kinderen Paul en Ana in een krakkemikkige camper naar Alaska. Haar ex-man Carl weet niets van de onderneming. Josie worstelt met demonen uit zowel het verre als het nabije verleden: ze heeft, nadat een patiënt haar heeft aangeklaagd, haar tandartspraktijk moeten verkopen en ze rouwt nog om de dood van een jonge soldaat die haar zeer nabij stond. De tocht begint als een welkome afleiding. Maar hoe verder de reis hen brengt, hoe meer Josie gedwongen wordt haar eigen fouten en tekortkomingen onder ogen te zien.

Jenny Erpenbeck - *Gaan, ging, gegaan*

N17-05, Uitgever Van Gennep, 2016, 314 p.

Deze roman gaat over de uitzichtloze situatie van de vluchteling, het wachten op de verblijfsvergunning, de verveling, de strenge regels en wetten, de cultuurverschillen. Een alleenstaande, gepensioneerde professor klassieke talen komt in contact met een groep vluchtelingen in Berlijn. Hij raakt in hen geïnteresseerd, komt met hen in gesprek, wint hun vertrouwen en gaat zich voor hen inzetten. Telkens vergelijkt

hij zijn eigen leven en dat van de mensen om hem heen, met het onzekere bestaan van de asielzoekers. Ook speelt zijn geschiedenis van Oost-Berlijner in de tijd van vóór de val van de muur een rol.

Anna Enquist - *De verdovers*

N14-03, De Arbeiderspers, 2011, 312 p. Herdruk 2016

Een psychiater, die zijn vrouw verloren heeft, hervat zijn praktijk en krijgt een student in leertherapie. De student loopt later stage bij zijn zus - een anesthesioloog. De disciplines van doorvoelen en benoemen versus verdoven komen tegenover elkaar te staan. Enquist heeft voor dit boek stage gelopen bij het VU-ziekenhuis.

Elena Ferrante - *De geniale vriendin*

N17-06, Uitgever Wereldbibliotheek, 2015, 334 p.

De geniale vriendin is één van Ferrantes vier Napolitaanse romans. In de geniale vriendin vertelt zij over twee vrouwen, Lila en Elena, en hun levenslange vriendschap. Een vriendschap, die zowel om liefde als om rivaliteit draait. De intelligente Lila moet van school om te gaan werken. Ze probeert aan haar milieu te ontsnappen door jong te trouwen. Haar beste vriendin Elena mag wél verder leren, maar het wordt haar steeds duidelijker hoeveel slimmer Lila is. En mooier. Ferrante vertelt met het verhaal van de twee vriendinnen ook het verhaal van een volkswijk in de stad Napels en van een land in een tijd vol veranderingen.

David Foenkinos - *Charlotte*

N16-03, Cossee, 2015, 224 p.

Charlotte Salomon is een jonge Joodse vrouw. Zij brengt in Berlijn haar kindertijd door. Haar moeder is zeer kunstzinnig, maar draagt ook het lot van haar familie met zich mee. Zij sterft als Charlotte acht jaar is. Haar vader hertrouwt met de beroemde operazangeres Paula. De zangpedagoog van haar stiefmoeder ontdekt haar uitzonderlijk tekentalent. Na de Kristallnacht vlucht ze naar Frankrijk waar haar grootouders al verblijven. (Er is ook een ander boek met gouaches van haar.)

Rodaan Al Galidi - *Hoe ik talent voor het leven kreeg*

N17-07, Uitgeverij Jurgen Maas, 2016, 472 p.

“Misschien zal mij gevraagd worden of dit mijn verhaal is. Dan zeg ik:

nee. Maar als mij gevraagd wordt: Is dit ook jouw verhaal? zeg ik volmondig: ja. Dit boek is fictie voor iemand die het niet kan geloven, maar non-fictie voor iemand die ervoor open staat. Of nee, laat dit boek non-fictie zijn, zodat de wereld waarin ik jarenlang heb moeten verblijven, verandert van fictie in non-fictie.” Zo zei de schrijver dit in een interview bij Tzum (januari 2016). Het verhaal van Al Galidi is levensecht en met veel humor wordt de inburgering van de nieuwkomers beschreven. De lezer herkent het systeem, de reacties van Nederlanders en leeft mee met de schrijver die 9 jaar in het AZC verbleef.

Steven de Jong - *Bezorgde Burgers*

N18-07, Lebowski, 2017, 300 p.

Samuel Brammer werkt op een communicatiebureau waar hij marketingteksten verbetert van ‘Jonge, dynamische’ bedrijven. Het kantoor is strikt hiërarchisch geordend. Samuel levert goed werk, maar krijgt nooit complimentjes.

Hij heeft een gruwelijke hekel aan kantoor, waardoor hij gaat drinken, drugs gebruikt en uiteindelijk totaal ontspoot en ontslagen wordt. Hij wordt opgenomen in een gesloten inrichting. Hij chanteert zijn therapeute waardoor zij hem helpt ontsnappen.

Anne-Gine Goemans - *Honolulu King*

N17-08, Uitgever Ambo, Anthos, 2015, 346 p.

Innemend en gemoedelijk, zo staat de tachtigjarige Hardy -eigenaar van een Indische toko- bekend. Hij bakt samen met zijn kleindochter spekkoek en pasteitjes, luistert naar de levensverhalen van zijn Indische klanten en draait met zijn oude vrienden Hawaï muziek. Ooit vormden zij de legendarische Honolulu Kings en Hardy verlangt ernaar nog één keer met zijn band te schitteren.

Maar met de komst van een sushirestaurant tegenover de toko worden oude wonden opengereten. In de loge van de vrijmetselarij besluit Hardy zijn verzwegen verleden te openbaren.

Almudena Grandes - *De vijand van mijn vader*

N16-04, Signatuur, 2013, 400 p.

Nino is negen jaar, zoon van een *guardia civil* in een dorp in het zuiden van Spanje. De *guardia civil* woont bij elkaar in een kazerne. Zijn vader

en moeder zijn liefhebbende ouders, maar niet opgewassen tegen de overmacht van de *guardia*, die het verzet in het dorp hard neerslaat. Heel langzaam leert Nino de ware rol kennen van zijn ouders. Als hij mag leren typen op een boerderij van de rooien (de vrouwen en dochters van gevluchte mannen die vanuit de bergen strijd leveren), leert hij een andere wereld kennen. Hij gaat boeken lezen en door klassiekers zoals Jules Verne begint voor hem een andere tijd.

Jens Christiaan Grondahl - *Dat weet je niet*

N12-06, Vertaald uit het Deens, Meulenhoff, 2010, 208 p.

Over een huwelijk dat al vijftientig jaar stand houdt. David is advocaat, van Joodse afkomst. Emma is een Engelse, uit een upperclass familie. Ooit een veelbelovend schildertalent, schildert ze nu alleen voor zichzelf. Als hun dochter haar nieuwe vriendje komt voorstellen, een Pakistaanse moslim, gaat het op een subtiele wijze mis.

Jens Christian Grondahl - *Portret van een man*

N16-05, Meulenhoff, 2015, 368 p.

De verteller, die de 60 is gepasseerd, kijkt terug op zijn leven. Het boek bestaat uit drie delen, waarbij elk deel voor een tijdperk in zijn leven staat. De roman beschrijft het leven van de hoofdpersoon aan de hand van zijn relaties met vele vrouwen. Het verhaal wordt niet chronologisch verteld. Aan het einde van het verhaal is de hoofdpersoon in Rome. De plek waar voor hem heden en verleden samenkomen. Daar begrijpt hij wat elke vrouw, die hij in zijn leven tegenkwam, echt voor hem betekende.

David Grossmann - *Komt een paard de kroeg binnen*

N16-06, Cossee, 2014, 240 p.

Dov Grinstein is een stand up comedian en treedt op in een achteraf zaaltje van een café in Netanya, 30 km boven Tel Aviv. Hij heeft een oude schoolvriend uitgenodigd, die rechter is geweest. Een vrouw die hem nog van vroeger kent, is zelf gekomen.

Zijn publiek wil entertainment. Harde grappen, waar ze om kunnen lachen. Geen serieuze kwesties. Hij wil ook zijn eigen verhaal vertellen en eerlijk worden beoordeeld. Als lezer leef je mee met deze man. De vraag is steeds: ‘blijven de toeschouwers of lopen ze weg?’

Arnon Grunberg - Moedervlekken

N17-09, Uitgever Lebowski, 2016, 400 p.

Otto Kadoke werkt als psychiater bij de nachtdienst crisisinterventie. Hij bezoekt mensen, die aangeven zelfmoord te willen plegen. Zijn moeder is oud, heeft een kampverleden en wordt thuis verzorgd. Na een incident blijven de Nepalese verzorgsters weg. Hij besluit thuis te gaan wonen en zelf voor zijn moeder te zorgen. *Moedervlekken* is een roman over de liefde van een zoon voor zijn moeder en andersom. Een boek over twee mensen die niet kunnen leven - en niet dood kunnen gaan - zonder elkaar.

Het oude land - Dörte Hansen

N17-21, Uitgever HarperCollins, 2016, 320 p.

Al bijna haar hele leven woont Vera in een oude boerderij in een streek ten zuidwesten van Hamburg en toch voelt ze zich er niet thuis. Als kind ontvluchtte ze met haar moeder het oorlogsgeweld van het oprukkende Russische leger in Oost Pruisen, maar ze blijft een vluchteling die nooit echt is aangekomen in het dorp. Tot op een dag weer twee vluchtelingen voor de deur staan: Vera's nicht Anne met haar zootje. Anne is gevlucht uit Hamburg, waar ambitieuze ouders hun kinderen als prijsbokalen door de straten dragen, en waar haar man van een ander houdt. En terwijl de eenzellige vrouwen schoorvoetend beginnen met het opknappen van het weerbarstige huis blijkt dat ze meer gemeen hadden dan ze dachten.

Maarten 't Hart - Magdalena

N15-28, De Arbeiderspers, 2015, 224 p.

'Na mijn dood,' zei de moeder van Maarten 't Hart vaak, 'kun je over me schrijven wat je wilt, maar spaar me zolang ik leef.' Daarom heeft 't Hart in zijn werk zijn moeder zo veel mogelijk uit het zicht gehouden, waardoor een enigszins vertekend beeld van zijn jeugd ontstond. Nu zijn moeder in 2012 is overleden, kan Maarten 't Hart alsnog de wonderlijke eigenaardigheden en de onwrikbare, rotsvaste zekerheid des geloofs van zijn moeder aan een nader onderzoek onderwerpen.

Willem Frederik Hermans - Nooit meer slapen

N07-06, Amsterdam, De Bezige Bij, 1966, 317 p.

De studiereis van een jonge geoloog naar Noorwegen wordt wetenschappelijk gezien een fiasco, maar leidt wel tot meer zelfinzicht.

Stefan Hertmans - Oorlog en terpentijn

N14-08, Amsterdam, De Bezige Bij, 2013, 304 p.

De Vlaamse schrijver/essayist Stefan Hertmans tracht het leven van zijn grootvader Urbain Martien (1891-1981) te reconstrueren. In deze historische zoektocht verbindt hij de vroegere jeugdervaringen van zijn grootvader met de latere, toen hij als jong soldaat de loopgraven overleefde. Hij citeert uit diens dagboeken, bestudeert zijn schilderijen en gaat terug naar de plaatsen waar het leven van zijn grootvader zich afspeelde: Gent, Engeland, de slagvelden van WOI.

Nathan Hill - De Nix

N18-04, De Bezige Bij, 2016, 700 p.

Samuel Anderson is een schrijver met een writer's block, een verveelde leraar op een plaatselijke universiteit. Zijn moeder heeft hij niet meer gezien sinds ze hem als kind in de steek liet. Maar dan ziet hij haar, ruim twintig jaar later, op het nieuws, terwijl ze stenen gooit naar een ultraconservatieve politicus. Volgens de media is ze een linkse radicaal met een schimmig verleden, maar voor zover Samuel weet heeft ze altijd in een stadje in Iowa gewoond. Daar trouwde ze met de eerste jongen op wie ze verliefd werd. Welk beeld van zijn moeder is waar? Vastberaden om het raadsel op te lossen besluit hij een openhartige en meedogenloze biografie over zijn moeder te schrijven.

Bregje Hofstede - De hemel boven Parijs

N16-07, Cossee, 2014, 223 p.

Olivier, professor kunstgeschiedenis aan de Parijse universiteit Sorbonne, krijgt de schrik van zijn leven als hij in zijn collegezaal een Nederlandse studente, Fie, aantreft, die wel heel erg veel lijkt op een vrouw uit zijn verleden. Een collega vraagt hem als haar mentor op te treden en Olivier stemt met tegenzin toe. Hij helpt haar, niet alleen bij zaken die haar studie aangaan, zoals het geven van feedback op een eerste versie van een paper, maar ook met praktische dingen. Hoe meer tijd hij met haar doorbrengt, hoe meer de herinneringen aan de

vrouw uit zijn verleden, Mathilde, naar boven komen. Hierdoor komt niet alleen zijn relatie met zijn vriendin Sylvie onder druk te staan...

Michel Houellebecq - Onderworpen

N16-08, Arbeiderspers, 2015, 224 p.

Een docent aan de Sorbonne, gespecialiseerd in het oeuvre van Huysmans (Francois) lijkt zijn intellectuele hoogtepunt voorbij te zijn. Het is 2022 en in Frankrijk is de politieke situatie onhoudbaar geworden als de twee grootste partijen Front Nationale en de Moslimbroederschap de verkiezingsstrijd aangaan. De Moslimbroederschap krijgt door politiek spel de macht in handen. Eén van de eerste veranderingen is de opheffing van de scheiding tussen kerk en staat.

Auke Hulst - Kinderen van het ruige land

N14-09, Meulenhoff, 2012, 332 p.

Het 'Ruige land' is een afgelegen stukje bos ergens in Noord-Nederland. In de jaren '80 woont er in een soort "Villa Kakelbont" een bijzonder gezin met vier kinderen. De vier kinderen, onder wie hoofdpersoon Kai, staan er alleen voor, vervreemd van hun familie en van het dorp. Gaan zij het redden in hun eentje? Naarmate ze ouder worden beziet Kai zijn eigen situatie én zijn moeder steeds meer betrokken en afstandelijk tegelijk.

Murat Isik - Wees onzichtbaar

N18-05, Uitgever Ambo/Anthos, 2017, 597 p.

Metin, een Turkse jongen, komt als kleuter met zijn ouders en zijn iets oudere zus via Duitsland in de Bijlmer in Amsterdam terecht. Zijn vader, een belezen atheïstische communist, leeft van een uitkering. Hij staat zijn vrouw en kinderen weinig bewegingsruimte toe. De gevoelige, wat timide Metin krijgt het moeilijk als hij zich een plek heeft weten te veroveren op het vwo van scholengemeenschap Reigersbos. Deze autobiografisch getinte roman speelt zich af van 1980 tot heden tegen het decor van de Bijlmer, waarvan we de ontwikkeling van groene wijk, via achterstandsbuurt met drugsproblematiek naar leefbaar stadsdeel vanuit Metins perspectief meemaken.

Arthur Japin - Kolja

N18-06, De Arbeiderspers, 2017, 344 p.

Kolja is acht jaar oud en doofstom als de gebroeders (Pjotr Iljitsj en Modest) Tsjaikovski, zich over hem ontfermen. Met name Modest voedt hem op. Kolja leert spreken en luisteren (liplezen).

Wanneer Pjotr Iljitsj in 1893 in Sint-Petersburg overlijdt, twijfelt Kolja, die dan 25 jaar is, aan de officiële doodsoorzaak, cholera. Kolja probeert in de drie dagen tot de staatsbegrafenis, uit te vinden wat er gebeurd is en waaraan de componist Pjotr Iljitsj Tsjaikovski werkelijk is overleden. Wanneer hij daarachter is gekomen, is het de vraag wat hij met dat antwoord moet doen.

Oek de Jong - Pier en oceaan

N15-12, Atlas Contact, 2012, 2 boeken, samen 832 p.

Pier en oceaan is een familiegeschiedenis in twee delen waarin de ontwikkeling van Nederland tussen de Hongerwinter van 1944 en de opkomst van de grote welvaart in de jaren zestig sfeerbepalend is. Met Amsterdam, het Friese en Zeeuwse platteland op de achtergrond staat het Hollandse water en het verlangen daarnaar centraal. Ook wordt het verhaal verteld van de liefde van Lieuwe en Dina in een verleden tijd.

Steven de Jong - Bezorgde Burgers

N18-07, Lebowski, 2017, 300 p.

Samuel Brammer werkt op een communicatiebureau waar hij marketingteksten verbetert van 'Jonge, dynamische' bedrijven. Het kantoor is strikt hiërarchisch geordend. Samuel levert goed werk, maar krijgt nooit complimentjes. Hij heeft een gruwelijke hekel aan kantoor, waardoor hij gaat drinken, drugs gebruikt en uiteindelijk totaal ontspoot en ontslagen wordt. Hij wordt opgenomen in een gesloten inrichting. Wanneer zijn therapeute met hem naar bed gaat, chanteert hij haar met door hem opgenomen beeldmateriaal, waardoor zij hem helpt ontsnappen.

Kim van Kooten - Lieweling

N18-09, Lebowski, 2015, 236 p.

Op de dag dat Puk vijf jaar wordt, verhuist ze van een achterbuurt in Rotterdam naar een villa in Zwijndrecht. Hier gaat haar zwakbegaafde moeder de huishouding doen bij "ome meneer" van wie ze cadeautjes krijgt en door wie ze verwend wordt. Het vermoeden dat dit niet goed

kan gaan, wordt op pagina zestien al bevestigd. Foute boel dus. Puk zelf krijgt dat veel later pas door.

Ook al lezen we over misbruik en het falen van de omgeving om Puk te helpen toch wordt dit boek nooit zwaar. Integendeel: Puk is gewoon grappig en de manier waarop het misbruik wordt verhaald, is bijna licht van toon en toch scherp.

Ernest van der Kwast - *De IJsmakers*

N16-09, De Bezige Bij, 2015, 304 p.

Kom je ooit los van je familie? Deze vraag roept Ernest van der Kwast op met *De IJsmakers*. Van Giovanni Talamini, liefhebber van poëzie en mooie vrouwen, wordt verwacht dat hij de ijssalon van zijn vader over zal nemen. Wanneer hij een carrière in de poëzie verkiest boven een leven als ijsmaker, wordt hem dat door zijn familie niet in dank afgenomen. Vader Beppi moet nog langer en harder werken en broer Luca moet de ijssalon overnemen.

Joke van Leeuwen - *De onervarenen*

N16-10, Querido, 2015, 237 p.

Halverwege de negentiende eeuw werden arme Europeanen overgehaald om in Midden- en Zuid-Amerika een nieuw bestaan op te bouwen. Odile is de vertelster van dit verhaal. Gedwongen door armoede gaat zij samen met haar man en haar moeder onder leiding van de Maatschappij voor Overzeese Volksplanting het avontuur van een landverhuizing aan. De reis per schip duurt lang en is heel zwaar. Ter plekke wachten hen niet de gouden bergen die waren beloofd, maar worden ze aan hun lot overgelaten en krijgen ze met veel tegenslag te maken: ziekte, schulden, onenigheid in de groep.

Joke van Leeuwen - *Feest van het begin*

N13-23, Querido, 2012, 246 p. 2012

Historische roman, die zich (zonder dat de naam van de stad valt) afspeelt in Parijs tijdens de aanloop tot de revolutie. Toen alles opnieuw zou beginnen. In die koortsachtige sfeer worden de vier hoofdpersonen meegesleept. De jonge non Berthe wordt vanwege haar vrijheidszin teruggestuurd naar huis, naar haar adellijke familie, om daar te ervaren dat de situatie steeds penibeler voor haar wordt.

Helen Macdonald - *De H is van havik*

N16-11, De Bezige Bij, 2015, 334 p.

De H is van havik is een autobiografisch boek waarin schrijfster Helen Macdonald vertelt over het verlies van haar vader. Om haar rouw te kunnen verwerken gaat ze op zoek naar verlossing in de natuur en besluit ze om een havik te trainen. De havik wordt gezien als de lastigste en meest eigenwijze roofvogel die er is, dus het temmen van dit dier is een veeleisende en uitdagende opgave. Tijdens het temmen van haar vogel komt Macdonald in aanraking met zowel haar eigen emoties als die van de havik en leert zij om te gaan met haar verleden.

Janvier Marías - *De verliefden*

N15-13, Meulenhoff, 2012, 368 p.

Maria Dolz ontbijt elke dag in hetzelfde café en observeert een echtpaar dat daar ook elke dag ontbijt. Voor haar zijn die twee mensen de belichaming van geluk, het perfecte paar. Plotseling komt het echtpaar niet meer. Maria hoort dat de man is doodgestoken. Omdat in elke krant een andere lezing hierover wordt gegeven, probeert ze erachter te komen wat er werkelijk gebeurd is. Ze ontmoet Luisa, de weduwe. En ze wordt verliefd op Javier, de beste vriend van de vermoorde man. Langzaam komt ze erachter wat er gebeurd is.

Ian McEwan - *De Kinderwet*

N15-14, De Harmonie Amsterdam, 2014, 215 p.

“Als een rechter oordeelt over enig vraagstuk .....inzake een opgroeiend kind.....dan zal deze rechter het welzijn van het kind vooropstellen”, zegt artikel 1a van De Kinderwet van 1989. Fiona Maye moet als rechter een oordeel vellen in de rechtszaak rondom de 17-jarige Adam Henry, leukemiepatiënt en Jehova's getuige. Hij kan alleen gered worden door een bloedtransfusie, hetgeen verboden is binnen zijn geloof.

Vonne van der Meer - *Winter in Gloster Huis*

N17-10, Uitgever Atlas Contact, 2015, 139 p.

Het is 2024: de zorg is overgenomen door robots, de klaar-met-leven-wet is aangenomen. Twee broers krijgen een forse erfenis, plus de opdracht er 'iets goeds' mee te doen. De oudste begint aan een meer een Vaarwelhotel waar mensen in alle rust hun leven kunnen laten

beëindigen. De jongere broer bouwt aan de overkant Gloster Huis waar mensen die toch aan hun doodswens beginnen te twijfelen, welkom zijn. De naam ontleent hij aan Gloster een personage in King Lear van Shakespeare.

Pascal Mercier- *Nachttrein naar Lissabon*

N07-08, Wereldbibliotheek, 2006, 414 p.

Een Duitse leraar raakt zo geboeid door de filosofische overpeinzingen van een Portugese arts dat hij naar Portugal afreist om meer over hem te weten te komen.

Jan van Mersbergen - *De ruiter*

N18-10, Uitgeverij Cossee, 2016, 249 p.

Een meisje wordt door haar vader naar haar opa op het platteland gestuurd om los te komen van haar loverboy. Niet alleen botsen twee generaties, maar ook heden en verleden, stad en land, mens en natuur. De enige verbindende factor tussen grootvader en kleindochter is een oud manegepaard. Aan hem kan de grootvader het gemis van zijn vrouw toevertrouwen, de kleindochter kan haar onzekerheden aan hem kwijt. Maar het luisterend oor van het paard kan de harde werkelijkheid niet buitensluiten. De verwickelingen rond het vriendje culminerend in een Hollandse western.

Haruki Murakami - *De kleurloze Tsukuru Tazaki en zijn pelgrimsjaren*

N15-16, Atlas Contact, Amsterdam Antwerpen, 2014, 363 p.

Als tiener bracht Tsukuru al zijn tijd door met een hechte groep van drie jongens en twee meisjes. Hij verhuist als enige van hen naar Tokyo om er te gaan studeren. De vijf vrienden blijven elkaar zien, totdat de anderen hem zomaar, zonder de reden te noemen, laten vallen.

Dit is een traumatische ervaring voor Tsukuru. Op zijn 36^e ontmoet hij Sala, met wie hij een relatie krijgt, al zijn er ook problemen. Zij raadt hem aan om de oude vrienden op te zoeken en te vragen waarom zij hem destijds hebben verstoten. Pas als hij deze wond uit het verleden heeft geheeld, zal hij echt met haar kunnen samen zijn.

Nelleke Noordervliet - *Aan het eind van de dag*

N17-11, Uitgever Augustus, 2016, 436 p.

Katharina Mercedes Donker, ex-minister en auteur van twee bestsellers over politiek en de rol van de vrouw, krijgt het verzoek mee te werken aan haar eigen biografie. Ze maakt een paar afspraken met de biografe, maar wil uiteindelijk niet meewerken aan de biografie. De vraag om mee te werken, zorgt er wel voor dat ze over haar leven na gaat denken. Herinneringen dringen zich steeds meer aan haar op. Ze kijkt naar haar rol als dochter, moeder, echtgenote, vriendin, politica, publiek figuur. En maakt de rekening op van een leven vol goede bedoelingen maar met trieste uitkomsten.

Edna O'Brien - *De rode stoeltjes*

N18-11, De Bezige Bij, 2016, 288 p.

In Cloonoila verschijnt een vreemdeling uit Montenegro. Hij stelt zich voor als dr. Vladimir Dragan. Hij wil zich vestigen als therapeut. Gaandeweg komen we erachter wie deze Vladimir Dragan is en voor wie hij op de vlucht is. Hij blijkt de meest gezochte man van Europa te zijn. Bij het lezen van deze roman komt de burgeroorlog in voormalig Joegoslavië weer heel dichtbij.

Thema's: de beklemming van een gesloten samenleving (het dorp), de aard van het kwaad. De rode stoeltjes in de titel verwijzen naar de hoofdstraat van Sarajevo waar in 2012 11.541 rode stoelen opgesteld stonden. Voor elk slachtoffer van de oorlog één.

Jeroen Olyslaegers - *Wil*

N18-12, Uitgever De Bezige Bij, 2016, 336 p.

Wilfried Wils maakt aan het eind van zijn leven de balans op. Hij is twintig als de Tweede Wereldoorlog uitbreekt en Antwerpen wordt bezet door de Duitsers. Om te ontkomen aan de Arbeitseinsatz gaat hij werken bij de politie. Als hulpagent is hij betrokken bij het oppakken van Joden. Via zijn collega Lode komt hij in aanraking met de hulp aan onderduikers. Hij krijgt een relatie met diens zuster Yvette. Zij neemt de zorg op zich van de demente moeder van Wils vroegere bijslesleraar Frans. Deze man met de bijnaam Nijdig Baardje heeft eerder veel voor Wilfried en zijn ontluikend dichterschap betekend, maar is een collaborateur. Zo laat deze roman zien hoe in oorlogstijd goed en fout,

heldendom en verraad, deugen en niet deugen nogal eens door elkaar lopen.

Amos Oz - Judas

N17-13, Uitgever De Bezige Bij, 2015, 388 p.

Jerusalem winter 1959-1960. Als student Sjmoeël bezig is met zijn scriptie “Jezus in de ogen van de joden”, gaat zijn vader failliet en breekt hij zijn studie aan de universiteit af. Hij vindt een baantje als betaalde “persoonlijke relatie” bij de bejaarde invalide Gersjom Wald. Zij filosoferen over de nog jonge staat Israël. Had de geschiedenis anders kunnen lopen als de relatie tussen Joden en Arabieren anders was geweest? Was Judas Iskariot nu een verrader of Jezus’ meest toegewijde discipel? Heeft Wald zijn zoon Micha, die in 1948 in de Zesdaagse Oorlog sneuvelde, verraden?

Connie Palmen - Jij zegt het

N16-15, Prometheus, 2015, 240 p.

Ted Hughes en Sylvia Plath vormden een bekend schrijverskoppel vanaf de jaren vijftig van de vorige eeuw. Hun huwelijk eindigde in 1963 met de zelfmoord van Sylvia Plath. Hughes is door roddels, verhalen en getuigenissen van vrienden door de media als zondebok aangewezen en verantwoordelijk gehouden voor haar dood. Zelf heeft Hughes nooit over de dood van zijn vrouw en hun leven samen gesproken. Maar Palmen heeft Ted Hughes nu een stem gegeven.

Tim Parks - Thomas en Mary

N17-14, Uitgever De Arbeiderspers, 2016, 317 p.

Mary en Thomas zijn 30 jaar getrouwd, twee kinderen, een hond. De roman verhaalt, in tegenstelling tot wat de titel voorspelt, de langzame teloorgang van hun huwelijk. Het verhaal begint in 1978 in Durham. Het paar woont in de buitenwijken van Manchester. Het zijn zeer verschillende mensen. Mary komt over als bazig, ze neemt alle beslissingen over de financiën, de verhuizingen, het nemen van kinderen, de vakanties. Ze vertelt zelf dat ze dit doet omdat Thomas absoluut niet in staat is knopen door te hakken. Mary besloot niet meer buitenshuis te gaan werken toen ze kinderen kreeg, maar zich geheel aan de opvoeding te wijden.

Katja Petrowskaja - Misschien Esther

N17-15, Uitgever De Bezige Bij, 2015, 256 p.

“Op een dag stonden mijn verwanten – die uit het diepe verleden – plotseling voor me..... en ik dacht dat ik met hen mijn familieboom kon laten bloeien....” en zo begint de zoektocht door Europa naar de voorouders van Petrowskaja om hun een naam te geven. Soms blijft het onduidelijk, zoals de naam van haar overgrootmoeder, maar het is de zoektocht zelf waar het in dit boek over gaat. Dit bekroonde debuut wordt poëtisch verteld soms in contrast met de gruwelijke gebeurtenissen die de Joodse gemeenschap onderging in de 20e eeuw.

Rascha Peper - Handel in veren

N16-30, Singel uitgeverijen 2013, 156 p.

Handel in veren, het laatste boek van Rascha Peper, gaat over vele liefdes: de liefde van een bioloog voor vogels en voor de wetenschap, de liefde van een moderne jonge vrouw voor het verleden en voor haar oma, de liefde van die oma voor het leven, de eerste grote liefde van een jonge assistent voor de vrouw van zijn baas.

Jannie Regnerus - Nachtschrijver

N18-13, Atlas Contact, 2017, 109 p.

In dertig korte episodes wordt een fragmentarisch beeld geschetst van twee Friezen: de dichter/bard Blindman en Hannah, die als conservator in het Rijksmuseum schilderijen restaureert. Hannah die Blindman hoort voordragen op een poëziefestival, wil graag weten wat er omgaat in het hoofd van deze dichter, die blind is vanaf zijn twintigste, maar toch zo beeldend het Friese landschap kan beschrijven. Ze reist hem achterna naar het Waddeneiland waar hij kampeert en stuurt aan op een ontmoeting. Blindman is gebaseerd op het leven van de Friese dichter Tjêbbe Hettinga (1949-2013).

Philip Roth - Nemesis

N14-13, De Bezige Bij, 2010, 263 p.

Een boek over het uitbreken van een polio-epidemie in Newark, VS. Het verhaal speelt in 1944. Een drieëntwintigjarige, sportieve, integere, Joodse speelplaatsleider moet toezien hoe steeds meer kinderen aan de polio ten onder gaan. Niemand weet waardoor die ziekte

veroorzaakt wordt.

Inge Schilperoord - *Muidhond*

N17-16, Uitgever Podium, 2015, 221 p.

De hoofdpersoon Jonathan is vrijgelaten uit de gevangenis. Er is onvoldoende bewijs voor de aanklacht wegens seksueel misbruik tegen hem. Jonathan probeert na zijn vrijlating een 'normaal' leven te leiden. Hij gaat weer bij zijn moeder wonen. Naast hen woont Elke, een lief, klein meisje met haar veelal afwezige moeder. Muidhond beschrijft de inspanningen van Jonathan en zijn gedachten en twijfels. Hij wil zich ontwikkelen tot een 'normaal mens'. In een omgeving die triest is en eigenlijk te weinig kansen biedt.

Elif Shafak - *Het huis van de vier winden*

N17-17, Uitgever De Geus, 2013, 539 p.

Esma, een Koerdische vrouw in Londen, probeert zich te verzoenen met de gruwelijke moord die haar broer heeft gepleegd en ze vertelt het verhaal van haar familie. Als hij veertien jaar oud is, vermoordt Esma's broer, omwille van de familie-eer, zijn moeder. Hij gaat de gevangenis in en voordat hij vrijkomt zet Esma het verhaal van haar familie op papier. Haar verhaal omspant drie generaties Koerdische vrouwen.

Marijke Schermer - *Noodweer*

N18-14, G.A. van Oorschot, 2016, 159 p.

De hoofdpersoon Emilia verhuist met haar man Bruch en twee kinderen van de stad naar een buitendijks huis in de provincie. Ze hebben een goede relatie, zijn een gelukkig gezin en voelen zich veilig en beschermd in hun huis. Langzaam komt het vertrouwen en de openheid in hun huwelijk onder druk te staan. Vlak na haar kennismaking met Bruch heeft Emilia een ingrijpend voorval meegemaakt, dat ze voor hem heeft verzwegen. Maar door een onbelangrijke gebeurtenis begint ze steeds meer te betwijfelen of ze het alsnog aan haar man moet vertellen.

Leila Slimani - *Een zachte hand*

N18-15, Nieuw Amsterdam, 2017, 191 p.

Myriam is moeder van twee kinderen en wil haar baan als advocaat hervatten. Ondanks de bezwaren van haar man gaat ze op zoek naar

een nanny. Na een intensieve zoektocht vinden ze in Louise de perfecte oppas, die al snel de harten van de kinderen veroverd en een vaste plek inneemt in het gezin. Louise nestelt zich steeds dieper in het huishouden, maar begint ook vreemde trekjes te vertonen. Het benaamt Myriam, maar ze sust haar gevoel van onbehagen. Als ze uiteindelijk doorheeft wat Louise drijft, is het te laat. Een oppas vermoordt de kinderen (al op pagina 1)... Waarom? Leila Slimani won voor dit boek de Prix Gongourt.

Susan Smit - *Gisèle*

N14-15, Lebowski, 2013, 439 p.

Deze roman speelt zich af in de periode rond de Tweede Wereldoorlog en biedt een vervaarling van fictie en werkelijkheid. Het boek gaat over vriendschap en liefde tussen drie mensen die echt bestaan hebben en in het boek overtuigend tot leven komen: de dichter Adriaan Roland Holst, de actrice Mies Peters en de schilderes Gisèle van Waterschoot van der Gracht. Het gaat ook over hoe het was om kunstenaar te zijn en over het streven een goed mens te zijn in een bezet land.

Lize Spit - *Het smelt*

N17-18, Uitgever Das Mag, 2016, 480 p.

Eva vormt samen met Laurens en Pim 'De drie Muskietiers'. Zij zijn de enige drie kinderen die in 1988 in het kleine dorp Bovenmeer in België geboren zijn en vormen daarom met zijn drieën een apart klasje op school, toegevoegd aan een andere klas. Ze trekken ook buiten school veel met elkaar op, waarbij Eva een min of meer regulerende en ondergeschikte rol vervult. Beide jongens (mis)gebruiken Eva die zich daarvan bewust is maar het niettemin toestaat. Qua compositie knap opgebouwd waardoor je als lezer pas in een laat stadium begrijpt waar het verhaal naar toe gaat.

Elizabeth Strout - *Ik heet Lucy Barton*

N18-16, Atlas Contact, 2016, 174 p.

Een vrouw ligt in het ziekenhuis, komt langzaam bij van een operatie, en beseft dat aan het voeteneind van haar bed haar moeder zit en daar dagenlang blijft zitten met hazenslaapjes. Haar moeder praat tegen haar. Ze vertelt kabbelend de nieuwtjes over de mensen in het dorp waar ze vandaan komt. Hierdoor kijkt Lucy terug om opnieuw alles in ogenschouw te nemen. De verhoudingen, de

normen, de verwachtingen uit haar jeugd. Lucy kijkt ook opnieuw naar zichzelf. Ze is als enige gaan studeren. De tijd verspringt van de tijd in het ziekenhuis naar herinneringen van haar jeugd naar het heden. Het verhaal geeft daarmee een overzicht van haar hele leven.

Graham Swift - *Moeders zondag*

N17-19, Uitgever Hollands diep, 2016, 158 p.

Moeders Zondag is de ene dag in het jaar dat personeel de hele dag vrij is om op familiebezoek te gaan. Jane Fairchild, dienstmeisje, vondeling, buitengewoon slim en leergierig, gaat die dag naar haar minnaar sedert jaren, de jonge lord Paul Sheringham, die op het punt staat te trouwen met een rijke jongedame van stand. Het is 30 maart 1924. Het is de eerste keer dat ze vrijen in het bed van Paul en dat Jane, ook door opmerkingen en handelingen van Paul, zich zijn gelijke voelt. Het boek is een soort interview met de zeer oude, beroemde schrijfster, die Jane is geworden. Het is doorspekt met subtiele vooruitwijzingen en flashbacks.

P.F. Thomese - *De onderwaterzwemmer*

N16-18, Atlas Contact, 2015, 205 p.

In 1944 steekt Tin van Heel als veertienjarige jongen met zijn vader 's nachts de rivier naar bevrijd gebied over. Tijdens deze nachtelijke oversteek raakt Tin zijn vader kwijt, waarna hij met dit vreselijke nieuws huiswaarts moet keren. Dertig jaar later bezoekt Tin met zijn vrouw Afrika en dreigt het noodlot opnieuw toe te slaan. Wanneer Tin 74 jaar is, krijgt hij onverwacht bezoek, waardoor hij eindelijk vrede vindt. Vrede met zichzelf en de tragische gebeurtenissen in zijn leven, die hem al die tijd het gevoel hebben gegeven dat hij zich onder water bevond en de afwezigheid was in zijn eigen leven

Carolina Trujillo - *Vrije radicalen*

N18-17, Uitgeverij Querido, 2016, 360 p.

Wat hebben een straatjongetje uit Uruguay en een aanslag op de Miljonair Fair met elkaar te maken? De Uruguayaan Jaime Castro, die als jongen naar Nederland is geëmigreerd, vertelt ons zijn verhaal met de humor van een man die niets meer te verliezen heeft. Hij is geslaagd als verslaggever maar mislukt als mens: hij is

bang voor zijn telefoon, voor de burens en voor de spinazie op zijn bord. Hij wilde dat hij zo moedig was als Gastón, zijn jeugdvriend uit Uruguay, vuurspuwer van beroep en strijder uit overtuiging. Als Jaime zo psychotisch is dat hij zijn huis niet meer uit durft, vraagt hij zijn vriend hem te komen helpen.

Juan Gabriel Vasquez - *Het geluid van vallende dingen*

N17-20, Uitgever Signatuur, 2012, 285 p.

Zodra de jonge Antonio Yammara een zekere Ricardo Laverde leert kennen, begrijpt hij dat zijn nieuwe vriend een geheim met zich mee draagt. Zijn fascinatie voor het mysterieuze leven van Laverde verandert in een ware obsessie als Laverde wordt vermoord. Yammara begint een onderzoek dat teruggaat tot de jaren zeventig, toen een complete generatie noodgedwongen opgroeide onder de constante dreiging van datgene wat Colombia uiteindelijk naar de rand van de afgrond zou brengen, de drugshandel. Vásquez behoort tot de hedendaagse generatie Colombiaanse schrijvers en wordt gezien als een van de sleutelfiguren van een nieuwe generatie Latijns-Amerikaanse auteurs. soms wel de nieuwe Marquez genoemd.

Annelies Verbeke - *Dertig dagen*

N16-19, De Geus, 2015, 312 p.

In dertig hoofdstukken, dertig dagen, vertelt Verbeke het verhaal van Alphonse. Een van oorsprong Senegalese klusjesman die van Brussel naar de Vlaamse Westhoek is verhuisd met zijn vriendin Kat. Naast klusjesman is Alphonse het luisterend oor van zijn dorp: overal waar hij komt vertellen mensen hem hun problemen en vragen ze hem om advies. Op deze manier komen verschillende persoonlijke verhalen bij elkaar en dit maakt de roman een perfecte afspiegeling van het alledaagse leven, inclusief zijn mooie en lelijke kanten.

Thomas Verbogt - *Als de winter voorbij is*

N16-20, Nieuw Amsterdam, 2015, 222 p. 📖📖

‘Er zijn maar een paar momenten die je leven maken. Ja, het leven is natuurlijk meer dan die momenten. Maar met die momenten begint er iets..’, schrijft Lin, een van de personages. In deze beschouwelijke, poëtische roman kijkt de hoofdpersoon, een zachtmoedige schrijver van

in de zestig, terug op de ontmoetingen en de momenten in zijn leven die er echt toe doen. Zo laat de gedachte aan Lin, het meisje dat hij ooit in een zomerkamp ontmoette, hem nooit meer los. Pas jaren later zien ze elkaar weer.

Benedict Wells - *Het einde van de eenzaamheid*

N18-18, Uitgever Meulenhoff, 2017, 300 p.

Al jong verliezen Jules, Marty en Liz hun ouders bij een ongeluk en zij belanden op een internaat. Daar verliezen zij elkaar ook nog. Wel raakt Jules er bevriend met de mysterieuze Alva. Wells beschrijft prachtig gelaagd hoe de drie ieder op hun eigen manier omgaan met het verdriet en de onzichtbare vijand van de eenzaamheid te lijf gaan. Als Alva weer in Jules' leven komt, wordt alles anders, er komt weer geborgenheid. Zo lijkt het...of zo is het?

Colson Whitehead - *De Ondergrondse Spoorweg*

N18-19, Uitgever Atlas Contact, 2017, 352 p.

De jonge Cora groeit rond 1850 op als slavin op een katoenplantage in Georgia, waar de eigenaar met harde hand regeert. Ze gaat in op het voorstel van lotgenoot Caesar om samen te vluchten, maar raakt hem al snel kwijt. Ze slaagt erin weg te komen via de Ondergrondse Spoorweg, achternagezeten door slavendrijvers die haar weer gevangen willen nemen. Die Ondergrondse Spoorweg is in de roman een tunnelstelsel dwars door Amerika met echte treinen. In de werkelijkheid was het een clandestiene vluchtweg vol smokkelroutes en onderduikadressen voor ontsnapte slaven. Cora maakt een huiveringwekkende reis door de zuidelijke staten naar het vrije Noorden. Overal waar ze komt, krijgt ze te maken met discriminatie van zwarten en slavernij. Ze is nergens veilig of vrij.

Tommy Wieringa - *De heilige Rita*

N18-20, Uitgever De Bezige Bij, 2017, 286 p.

De Heilige Rita van Cascia is de patroonheilige van het dorp Mariënveen, waar niemand de moderne tijd kan bijhouden. Zij waakt over Tommy Wieringa's geboorte-grond Twente en de kneusjes die daar zo goed mogelijk samen met de migranten leven. Paul, de zoon van schoolmeester Aloïs, wordt door zijn moeder in de steek gelaten.

De vriendschap tussen de mannen is meer dan bijzonder, een ontroerende schets van losers die niet meer meedoen.

John Williams - *Stoner*

N14-17, Uitgeverij Lebowski, vertaling Edzard Krol, 320 p. (1965)

In een aangrijpende heldere stijl beschrijft John Williams het leven van een gewone man. William Stoner, enige zoon van hard werkende zeer arme pachters uit Missouri, kiest uiteindelijk niet de landbouwstudie, die de boerderij van zijn ouders tot bloei had kunnen brengen, maar een literatuurstudie.

Juli Zeh - *Ons soort mensen*

N18-21, Ambo/Anthos, 2016, 670 p.

In Unterleuten, ten westen van Berlijn, in het voormalige Oost-Duitsland, 122 huishoudens, komt een windmolenpark in het natuurgebied vlakbij het dorp. Onmiddellijk ontbrandt er een strijd: wie gaat eraan verdienen? Wiens huis verliest zijn waarde hierdoor? wie spant er samen in de achterkamertjes? In Unterleuten is geen kerk, geen arts, geen politie: de bewoners lossen zelf hun problemen wel op. Het is een roman met breed uitgemeten redeneringen over allerlei filosofische en ideologische onderwerpen, langdurige scherpe observaties. Beeldende beschrijvingen, zeer leesbaar, perfect kloppend proza, niet gespeend van (enigszins cynische) humor.

Zeevonk - *Joshua Zwaan*

N14-18, Artemis, 2013, 347 p.

Waarom is er eigenlijk nog geen roman over de politionele acties in Indonesië geschreven? Dit dubbelverhaal gaat over het meisje Freya dat met de handschoen trouwt met een wildvreemde man en zo een drama tegemoet gaat. Haar geschiedenis is verweven met die van de Achille Lauro, het fameuze schip dat in brand vloog en gekaapt werd.

Verantwoording van de keuze en de aanbevelingen

Deze literatuurlijst werd samengesteld door de werkgroep Literatuur (Nederlands en vertaald) van Senia. De werkgroep bestond dit jaar uit Immy Beijer, Wil de Graaf, José Hurkmans, Caroline Koning-Versteeg, Lidi van der Meijden, Karin Mous, Monique Ricken, Marjan Veenman en Ine Wanmaker. Zij schreven ook de (cursief gedrukte) aanbevelingen bij de afzonderlijke boeken en begeleidden het samenstellen van de leeswijzers.

De omschrijving van de inhoud van de boeken is beperkt. Het is vaak moeilijk om zowel de inhoud als de stijl van het boek in 120-150 woorden samen te vatten. We raden u daarom aan om meer informatie over de boeken te verzamelen, bijvoorbeeld via internet.

Bij het uitbrengen van deze boekenlijst (maart 2018) zijn de boeken die op de lijst voorkomen, verkrijgbaar. We kunnen niet garanderen dat dit zo blijft gedurende het seizoen 2018-2019. We stimuleren de uitwisseling van boeken via het boekenprikbord op de website.

Meningen over de leeswijzers kunt u sturen naar literatuurwerkgroep@senia.nl. Deze e-mails komen terecht bij de Werkgroep Literatuur, die de totstandkoming van nieuwe leeswijzers begeleidt.

Aangepast op: 28 maart 2019